

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knaflcove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Narodno-napredni volilci dolenjske mestne skupine!

V torek, 31. t. m.

se bodo vršile v Vaši volilni skupini volitve poslanca za deželni zbor. Pozivljamo Vas, da pokažete tudi sedaj narodno in napredno lice dolenjskih mest in trgov.

Kandidat narodno-napredne stranke je

Fran Višnikar,

sodni nadsvetnik v Ribnici,

mož, katerega so postavili za kandidata sporazumno z „Izvrševalnim odborom narodno-napredne stranke“ Vaši zaupniki. Nadsvetnik **Fran Višnikar** je dolgoleten, zvest pristaš narodno-napredne stranke in star parlamentarec, kateremu so dolenjski volilci že pred leti izkazali svoje zaupanje in ga poslali v državni in deželni zbor. Skazal se je vrednega tega zaupanja in zavedajoč se svoje poslanske dolžnosti je dve leti v državnem in štirinajst let v deželnem zboru vestno zastopal koristi svojih volilcev.

Pozivljamo Vas, da pridete 31. t. m. vsi, ki čutite narodno in napredno, na volišče in oddaste svoje glasove nadsvetniku **Franu Višnikarju**, ki bo, zvest svojemu programu, zastopal narodno in napredno misel.

„Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke“.

Svobodna sola.

Naučno ministrstvo je zadalo svobodni soli na Dunaju smrti udarec. S prisiljeno interpelacijo zakona, ki mora v juridično izobraženih krogih obuditi le homeričen smeh, je ministrstvo z enim mahom ubilo svobodno solo.

Ta odredba naučnega ministrstva je kakor bomba učinkovala med svobodomiselnimi strankami. Zlasti nemški svobodomiselniki elementi so skrajno ogorčeni. Še posebno da je nemškoliberalni naučni minister grof Stürgkh izdal tako naredbo in očividno je prizadevanje provzročiti v prihodnjem zasedanju državnega zbora zaradi tega uničenja svobodne sole ne le veliko afero, nego po možnosti tudi parlamentarno krizo.

Nimamo vzrokov, da bi se v tej zadevi le količkaj razvneli. Nasprotno. Se vseč nam je, da so zdaj enkrat ošabni Nemci občutili moč in

nasilnost klerikalizma. Podobne krivice, kakor so se zdaj zgodile nižje-avstrijskim svobodomiselnim elementom z zatvoritvijo svobodne sole, se gode pri nas dan na dan. Brezstidni, nasilni in surovi klerikalizem tlači na Slovenskem vse šolstvo in učiteljstvo na nezasiščen način; vsa državna uprava je pri nas v službi klerikalizma in kar ni klerikalno, to je na Slovenskem brezpravno. Klerikalizem sme vse; zanj ni postav; vsa državna uprava mu dela tlako. Za svobodomiselnimi ljudi na Slovenskem sploh ni pravice.

Zaradi tega blaznega divjanja najgrje vseh klerikalnih strank, kar jih je na svetu — klerikalizem je povsod grd, a tako ostuden, kakor na Slovenskem, ni nikjer, je dejal odlični Poljak, ko je nekaj dni občeval s klerikalni krogi — se ni nemošče še nikdar vznemirjalo in nikdar se ni menilo za vse vnebovpijoče krivice, ki jih tod dela klerikalizem. Zdaj, ko je klerikalna taca zasadila svoje

kremplje nemštvu v meso, pa bi rado to nemštvo mobiliziralo ves svet za boj za nemško svobodno solo.

Če pride v parlamentu do vojne zaradi nemške svobodne sole, ni dvoma, da bodo tudi slovanski svobodomiselniki poslanci storili svojo dolžnost. Postopali bodo pač drugače kakor sebični nemški svobodomiselniki, ki se zavzamejo za načela napredka in svobode le takrat, kadar njim kaže, drugače pa nikoli.

Dobro bo, če se vname ta boj v parlamentu. Ne zaradi svobodne sole na Dunaju, nego da spozna široki svet, da smo v Avstriji danes ravno tam, kakor smo bili pred letom 1859. Klerikalizem je trumf; klerikalizem gospodari v državi in izsesava narode, državna uprava je samo še organ klerikalizma, prav konkordatski časi so nastopili.

Če bi kaka akcija v državnem zboru merila na to, da strmoglavi ta klerikalni sistem, da zlomi to premoč klerikalizma in naredi konec klerikalni strahovladi v državi, bi to z radostjo pozdravili, kajti razmere so v resnici neznosne. Toda tega upanja nimamo. Protekcija od zgoraj je spravila klerikalizem do oblasti in ta protekcija ga tudi drži, vrh tega pa so Nemci vedno in povsod najprej Nemci in gledajo pri vseh svojih akcijah samo in pred vsem na to, da dobi nemštvo kar največ moči nad Slovani. Za uspeh v tem oziru so že dostikrat žrtvovali največje interese svobodomiselnosti in zato jim tudi nihče ne zaupa.

Uničenje svobodne sole na Dunaju je le epizoda v silnem boju rimskega klerikalizma na zavojevanje in podjarmljenje cele Avstrije. Treba bo še mnogo takih bridkih izkušenj, predno se bodo svobodomiselniki elemente združili na skupni in resnični odpor, na pravi boj, ne zaradi kake aferice, nego zoper sistem klerikalizma.

Izza kulis visoke politike.

Dalmatinski poslanec dr. Aleksander Mitrović priobčuje v »Dubrovniku« članek, v katerem navaja nekatere podrobnosti o znani tatvini v ruskem konzulatu v Sarajevu.

Med drugim piše:

Ko je bila v Dubrovniku slavnost odkritja Gunduličevega spomenika, je odšel v Dubrovnik tudi ruski konzul v Sarajevu Bakunin, da se udeleži pogreba enega izmed svojih ožjih prijateljev. Njegova soproga je

bila takrat v nekem kopališču. Doma je ostala samo gospejna družabnica, mlado dekle, doma iz Lopuda pri Dubrovniku. Takoj prvo noč, ko je Bakunin odpotoval, je prišel pred vrata konzulove hiše elegantno obleden tujec, ki je pozvonil. Vrata so se odprla in iz hiše je stopila družabnica konzulove gospe z veliko, težko vrečo, ki jo je izročila neznanu. Ta je vrečo naložil na rame ter se odpravil. Vse to je opazoval v bližini stoječi policijski stražnik, rodem Srb iz Hercegovine. Ker se mu je zdelo stvar sumljiva, je jel zasledovati moža z vrečo. Dohitel ga je in ustavil. V svoje začudenje je spoznal moža, ki je bil v najožji zvezi s policijo.

Naravno je, da je dobrega znanca takoj pustil, da je šel svojo pot, zlasti ker se je prepričal, da so bili v vreči sami papirnati akti.

Koncem ulice je čakalo na moža z vrečo več oseb, ki so takoj zgrabili vrečo, jo temeljito preiskali ter vzeli iz nje vse akte. Takoj drugi dan sta dva policijska uradnika v važni misiji odpotovala iz Sarajeva.

Par dni kasneje je isti možakar prinesel ponoči isto vrečo zopet nazaj v konzulovo hišo. Drugi dan po tem dogodku se je konzul Bakunin vrnil iz Dubrovnika. Policijski stražnik, ki je videl nočni dogodek, ko je bila odnesena težka vreča iz konzulove hiše, se je zglašil pri Bakuninu ter mu povedal vse, kar je kritične noči videl in slišal. Konzul je uvedel najstrožjo preiskavo. Gospejna družabnica je sprva vse tajila, češ, da je tiste noči dala samo umazano perilo v pranje, a kasneje je priznala vse. Preiskava v konzulatu je dognala, da so sicer vsi uradni akti na svojem mestu, a so bili za časa konzulove odsotnosti odneseni, prepisani in zopet vrnjeni.

Bosanska oblast je navidežno ukazala, naj se z vso intenzivnostjo izsledjuje krivci. Toda teh krivcev ni bilo dobiti. Policijskega stražnika, ki je Bakunina obvestil o čudnem dogodku v njegovi hiši, so poslali v Nedogjin, od koder je izginil brez sledu. Družabnica konzulove gospe je vstopila v samostan in je tudi izginila s poprišča, da se danes več ne ve, ali še živi ali ne.

Letos spomladi so aretirali v Splitu prokurista »Ljubljanske kreditne banke« Vrdoljaka. Tu so našli dokumente iz one noči ter jih takoj poslali v shrambo na varno mesto. Ti dokumenti izpričujejo, kaj je bilo

v oni noči v Sarajevu ukradenega ruskega konzula Bakunina.

Vsi ti dokumenti, ki so jih dobili v roke avstrijski državniki na tako malo časten način, so bili velikega pomena in usodepolne važnosti za kasnejše velike dogodke, ki jih je na to srbski narod plačal s svojo kožo.

Češki deželni zbor.

Praga, 26. avgusta. »Nar. listy« izražajo pričakovanje, da bodo češki deželni poslanci ostali zvesti svoji besedi in ne bodo Nemcem za opustitev obstrukcije nikoli dali najmanjše cene, temveč bodo neizprosnost stali na stališču nedeljivosti dežele in enake pravice Čehov.

Trnjeva pot čeških šol.

Dunaj, 26. avgusta. Deželni šolski svet je svoj čas sklenil, da čeških šol društva »Komenský« v III. dunajskem okraju in v Poštorni ni smatrati za nadomestilo ljudski šoli, zato se jih ne more odobriti. Na šolah se je vkljub temu poučevalo, ker so Čehi rekurirali na ministrstvo, ki pa je pravkar odločilo v smislu dež. šolskega sveta. Čehi se bodo pritožili na upravno sodišče.

Češki zdravniki.

Praga, 26. avgusta. Češki zdravniki so imeli danes zborovanje, na katerem so sklenili, da se ne vdeležijo internacionalnega zdravniškega kongresa v Budimpešti v protest proti zatiranju nemadarskih narodov s strani Madjarov. Izdali pa bodo v francoskem jeziku spomenico, ki jo bodo izročili članom vseh narodnih odborov na zdravniškem kongresu, v kateri bodo pojasnili svoje stališče.

Krščansko-socialni davčni projekti.

Dunaj, 26. avgusta. Korespondenca »Austria« javlja, da kršč. socialna stranka študira nove davčne projekte, s katerimi hoče v oktoberskem zasedanju stopiti pred parlament. Novi projekti bodo zadeli v prvi vrsti kroge velike industrije in borze.

Srbska ministrska kriza.

Belgrad, 26. avgusta. Včeraj je justični minister Ribarac podal vsled nekih nesporazumljenj z notranjim ministrom demisijo; šlo se

LISTEK.

Makrobijotika.

Čital sem že nebroj podlistkov, člankov, brošuric in razprav o sredstvih, ki baje podaljšajo človeku življenje. Pride antialkoholik pa ti postavi za vzgled 100 let ali še več starca, ki ni nikdar pil alkoholične pijače. Drugi stakne kje kakoga pijančka, ki je doživel isto visoko starost. Ta zavrača krivdo kratkega življenja na tobak, drugi na prežgobilo začeto seksualno življenje, na preobilno duševno delo in vrag si ga znaj na kaj še. Makrobijotiko študirati s takih, navadno že a priori strankarskih stališč, se mi ne zdi umestno. Kakor je pogoj človeškemu življenju nebroj činiteljev, tako zavisi tudi dolgost življenja od nebroj činiteljev, kojih vseh še daleko ne poznamo, pa jih tudi ni neobhodno treba natanko in imenoma spoznati.

Kdor hoče živeti dolgo, naj živi po naravi, naj živi, kakor nas uči narava živeti. To je sicer prav lahko reči, toda razumeti naravo, za to mora biti človek že od mladih nog odgojen, mora vsak še tako rahel migljati hitro in natanko razumeti, in se mu nepogojno takoj pokoriti. Kako

si mislim to življenje po naravi, opišem v sledečih vrsticah.

Naravni namen vsakega živega bitja, med katere štejem tudi rastline, je ta, da raste, dozori, se zaplodi in pogine. Iz tega izhaja, da živi tisti dolgo, ki ume brez škode za svoje zdravje, torej v mejah, ki jih dopušča narava, vsakega izmed teh 3 procesov nekako zakasnititi, zavleči. Pri živalih in osebiti pri rastlinstvu vidimo prav mnogokrat resničnost te trditve.

Naši nežni raznobojni metulji, ki povzročajo otrokom toliko veselja in dajejo pesnikom gradivo za marsikako, lepo vrstico v pesmi, imajo v tej obliki kot metulji, navadno kaj kratko življenje. Takoj ko vzbudi solnčna ali kaka druga gorkota metulja, da izleze iz bube, mu vidno rastejo krila in v par minutah je dorastel in dozorel. Prva njegova skrb je, da se zaplodi. Narava je dala metulju — samici poseben zelo močen duh, ki ga človek s svojim nerazvitim vonjem ne more zaduhati. Za tem duhom gre metulj — samec čez hribe in doline k samici, ki navadno mirno čaka, da pride metulj-samec in jo oplodi. Ko se to zgodi, je dosegel metulj — samec svoj naravni namen in pogine par ur pozneje. Samica poišče nato rastlino, kakršne jedo gosenice te vrste, zleže jajčka, jih po možnosti zayaruje in pogine.

Življenje metulja traja torej navadno komaj par dni.

Če se pa zleže metulj v tako poznem jesenskem času, da ne more dobiti več metulja drugega spola iste vrste, išče nekaj dni ugodne prilike, da se oploditev izvrši. Ko pa take prilike ne najde in pritise mraz, zarije se za drevesno lubje, v mah ali v kako razpoklino, kjer otrpne in prespi zimo. Spomladansko solnce ga zopet izzbavi na prosto in tedaj mu je usoda navadno milejša, — izpolni se mu želja, da oplodi oziroma da se da oploditi, — potem pa takoj pogine.

Kaj mislite, da so metulji lepo rumeni citronovci ali pogrebei (Trauermantel), ki se prvi pokažejo spomladi, vsi šele spomladi izlezli iz bub? Kaj še! Velika večina je prišla na svet vže jeseni, pa je prezimila, ker se ni mogla oploditi. Posebno pogrebea se pozna, ako prezimi ali pa je šele izlezel iz celice, ki si jo je bil zgradil sam. Pogrebei, ki prezimijo, imajo bel rob, oni ki zlezajo šele iz bub, pa rumen rob.

Pa pogledimo naše rastlinstvo! Vsadimo dve enaki solatni rastlini in sicer eno na polje, pa jo prepuštimo vremenu; drugo v gorko gredo, pa ji stregimo in zalivajmo. Ta druga solata se bo hitro razvila, razcvetela, rodila seme in bo poginila. Ona na polju se bo razvijala počasi in bo živila gotovo par mesecev dalje.

Pa vzemimo naše domače živali, osobito tisto žival, ki nam daje okusno gnjat. Če taka žival mnogo leži in ima dovolj jela, se bo hitro zredila, če pa noče ležati se ne bo zlepa zredila, če ima še toliko jesti.

Iz vseh teh primerov izhaja, da se tisti življenjski organizem hitro razvije in seveda potem tudi hitro pogine, ki ima vsega dovolj, katerega se streže na vse mogoče načine in ki nikoli ne pogreša ničesar. Tisti organizmi pa, ki nimajo preveč hrane, gorkote, počitka itd., se pa razvijajo počasi in se radi tega razvijajo pozneje in tudi pozneje poginejo.

Ako vpoštevamo vse to, potem razumemo malodane vse makrobijotike, kar se jih je napisalo do danes.

Če mi kdo trdi, da je ta ali oni starček živel 100 let, ker je kadil tobak in pil vino in žganje, mu to rad verjamem. Imel je pač tako zdrav in tako urejen organizem, ali pa so bili drugi pogoji taki, da bi se bil organizem prehitro razvil, če bi ne bil umetno zaviral in zadrževal tega razvoja. Jemal je torej v pravih dozah tvarine, — tobak, žganje ali kaj drugega — ki so le toliko škodovali njegovemu organizmu, da se ni razvil prehitro, da mu pa tudi trajno ni škodovala.

Pri abstinencu je drugače. Njegov organizem se sam na sebi razvija pravilno, brez tujih pripomočkov.

Če bi bil vžival alkohol in kadil tobak, bi bil razvoj organizma preveč zavlekel, toliko, da bi mu trajno škodilo. Je pač s temi strupi, kakor z drugimi strupi. Arzenik napravi včasih v prvi meri zavžit pravcati čudež, če ga pa vzameš preveč, oboliš ali umrješ. Sicer pa tudi niso vsaka zdravila za vsak organizem.

Kako naj torej živimo, da zakasnimo in zavlečemo razvoj organizma pravilno t. j. ne preveč in ne premalo.

Nam vsem, ki živimo moderno življenje, ki zvečer dolgo čujemo, zjutraj dolgo spimo, ki pijemo in kadimo čez mero, ki vživamo ostru in pikantna jedila in pijače, se navadno razvija organizem prehitro. In kaj bi se ne! Zvečer se najemo mesnih jedi, potem 4 ali še več vrčkov piva ali nekaj četrtink vina, če le mogoče se peljemo vsak korak in ležimo potem na mehkih blazinah pod pernicami. Seveda, če živimo tako strežemo, se mora prezgodaj razviti in mora prezgodaj poginiti. Tak život je pač podoben rastlini in gorki gredi.

Da dolgo živimo, je treba života vedno nekoliko — pa ne preveč — tega, kar počeli, odreči. Zjutraj je treba zgodaj vstati, toda redno ob istem času, le poleti bolj zgodaj neko pozimi in napraviti vedno enak sprehod. Poznam družbo, čisto družbo, ki prihaja pozimi in poleti, ob

je za vprašanje občinskih volitev v Sabacu. Danes dopoldne je bila ministrska konferenca, na kateri je justični minister izjavil, da na svoji demisijski vstaji; vsled tega je demisijski tudi ministrski predsednik Novakovič. Po sklepu konference se je objavil sledeči komuniké: Vsled demisijske justičnega ministra, ki jo je podal danes, in ki je izzvala tudi demisijsko ministrskega predsednika, je nastala ministrska kriza. Ker pa ni vseh ministrov v Beogradu, je sklenila ministrska konferenca preložiti sklepanje o predloženih demisijskih na dobo, ko bo zbran polnoštevilni ministrski svet.

Belgrad, 26. avgusta. Zunanji minister Milovanović in finančni minister Protić sta bila pozvana, da se povrtna z dopusta. Ne ve se še, v kateri smeri se bo kriza razrešila; vendar so glasovi, ki pravijo, da kralj demisij ne bo vzel na znanje.

Turčija.

Solun, 26. avgusta. Na severu Kosovega so izbruhnili nemiri. Tudi v Prugovi je upor, pri katerem je padlo deset vojakov.

Kreta.

Devin, 26. avgusta. »Magdeburgische Zeitung« javlja iz Pariza: Veliki diplomatični uspehi Porte v kretske vprašanju se pripisujejo tu razumni balkanski politiki Avstro-Ogrske in Nemčije. Zatrjuje se, da vpliv teh dveh velesil v Carigradu konstantno narašča.

Spanija.

Paris, 26. avgusta. »Matin« javlja iz San Sebastiana: Vojno sodišče v Barceloni je obsodilo na smrt nekoga Antona Maletama, ki ga dolže, da je v enem mestnem okraju vodil uor; dvajset upornikov so obsodili v dosmrtno ječo in neštevilno drugih v ječo na 15 let.

Maroko.

Benon de Gouvera, 26. avgusta. Včeraj zvečer in danes je bilo hudo streljanje; naprej s puškami, potem tudi s topovi. Spanci niso imeli baje nobenih izgub.

Dopisi.

Iz Ribnice. Veselica Ribniškega »Sokola« in obel. Ciril - Metodovih podružnic v nedeljo, 22. t. m., je nad vse zadovoljivo uspela. Dohodkov: 1332 K 60 v, čistega dobička 739 K 01 v! Te številke povejo vse! Od dobička dobi Ciril - Metodova družba 527 K 31 v, ostanek ribniški »Sokol«. Omeniti je v prvi vrsti neumorno, požrtvovalno predsednico ženske podružnice, gospo Franjo Pickovo in ostale voditeljice sotorov, gospe Matildo Arkovo, Zofijo Fabijanovo, Marijo Gruntarjevo, Ano Lovšinovo in Julijo Tomšičevo, kakor tudi vse dražestne neutrudljivo v sotorih delujoče gospe. Pozdravljali smo goste iz Velikih Lašč, Sodražice, Dolenje vasi, Prigorice, Grosuplje, Jelendola, Glazute, Kočevja, Vinice, Buž, Zamoštea, Loškega potoka, kakor tudi Ljubljane, Trsta, Novega mesta, Male vasi, Sv. Križa, Črnomlja itd. Zahvala gre g. Jakovu Oražnu za upekljavo električne razsvetljave na slavnostni prostor, g. Francetu Ilcu za brezplačno prepušitev vsega lesa in desk, graščaku g. Ant. Rudeschu za znatno vstopnino (50 K), g. notarju Stupici v sv. Lenardu na Štajerskem za podarjenih 100 l izbornega vina, budječih pivovarni in g. Rohrmannu iz Ljubljane za podarjeno pivo, tvrdki Nastopil na Dunaju za 6 steklenice likerja, g. Bačitu Anku za

podarjeno sliko, ki je bila prodana za 21 K, kakor tudi vsem drugim sodelovalcem in mnogobrojnemu občinstvu, ki je pripomoglo, da se je veselica tako nad vse prijetna izvršila. Saj je bilo videti le vesele, od srca, neprislusno vesele obraze! Telovadba rednih telovadcev, ženskega in moškega naraščaja je žela navdušeno priznanje vsega občinstva in slišali smo od več strani nad vse laskavo hvalo o vsestranskem napredku Ribniškega »Sokola«. Vsem bratom »Sokolom«, sestram »Sokolicam« in vsem drugim, ki so na ta ali oni način pripomogli do častnega uspeha te veselice, pa velja sokolski rek: »Ne časti, ne slave!«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. avgusta.

+ Shod v Krškem bo v nedeljo, dne 29. avgusta ob 3. popoldne v prostorih pri g. Jermanu. Na dnevnem redu je ena točka: deželnozborska volitev.

+ Kreditno društvo ljubljanske mestne hranilnice. Po septembrskih dogodkih so začeli ljubljanski nemškutarji maščevalno vojno na vseh koncih in krajih. Eno prvih dejanj maščevalnosti je bilo, da so iz kreditnega društva »Kranjske sparkase« pometali vse Slovence, nadejše, da bodo razne slovenske trgovce in obrtnike spravili v hude stiske in morda še katerega pognali v konkurz. To pristno nemškutarsko upanje se pa ni izpolnilo. Res, da je prišlo nekaj Slovencev v hipno zadrego, ali končno se je le posrečilo premagati vse te težave. Da se uredi in utrdi kreditne razmere, je mestna hranilnica ljubljanska ustanovila svoje kreditno društvo, z enakim namenom in delokrogom, kakor kreditno društvo kranjske sparkase. S tem je Mestna hranilnica zagotovila zlasti trgovcem in obrtnikom lahek, hiter in cenovno kredit. Ustanovni občni zbor novega kreditnega društva se je vršil včeraj v posvetovalnici mestne hranilnice. Zborovanje je otvoril predsednik mestne hranilnice g. pl. Trnkoczy, ki je pojasnil namen novega društva in važnost kredita v gospodarskem življenju ter naznanil, da zastopa g. dr. Triller na tem obnem zboru upravni odbor mestne hranilnice. Hranilnični ravnatelj g. Svetek je v daljšem govoru pojasnil bistvene točke društvenih pravil. Zborovalci so potem v smislu pravil izvolili g. V. Rohrmanna za predsednika ustanovnemu obnemu zboru. Po kratki debati je občni zbor sklenil izvoliti v odbor 12 članov in so bili izvoljeni g. Bonač Ivan, Dolenec Oroslov, Kunc Alojzij, Krapš Fran, Kregar Karol, Stare Fran, Petrin Adolf, Lenček Alojzij, Soklič Ivan, Rohrmann Viktor, Franchetti Engelbert in Oblak Matej. Gospod Franchetti je predlagal zahvalo občinskemu svetu in upravnemu odboru mestne hranilnice za ustanovitev kreditnega društva, kar je obč. zbor soglasno sprejel. Po končanem obnem zboru je imel izvoljeni odbor takoj sejo, v kateri se je konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen g. V. Rohrmann, za njegovega namestnika g. E. Franchetti. Odposlanci mestne hranilnice v odboru kreditnega društva so gg.: Josip Kozak, dr. Danilo Majaron, Anton Svetek, Andrej Šarabon in J. Turk.

+ Pozabili smo pri narodno obrambnem delu spolnoma na beneške Slovence, ki jih je še 40.000, in na prekmurske Slovence na Ogrskem, ki jih je še po zadnjem mad-

žarskem ljudskem štetju nad 100.000. Prekmurski Slovencev je torej več kakor slovenskih Korošcev, a vendar se zanje med nami ne briga živa duša. Ravnodušno zremo, kako jih madžarska vlada potuje, in ne ganemo niti z mezinem, da bi jim nudili kako pomoč? Ali se res ne da ničesar ukreniti v njihovo obrambo? Ali se naše narodno obrambno delo ne sme raztezati preko avstrijskih mej? Menimo, da je naša narodna dolžnost, da branimo naše narodne meje ne samo v Avstriji, nego tudi na Ogrskem in v Italiji. O obrambni akciji v teh krajih naj bi poklicani krogi posebe in resno razmišljali. Ali bi ne kazalo prirediti večkrat večje izlete med ogrske in beneške Slovence, da bi se tako polagoma med njimi vzbudila narodna zavest. Morda bi se dale osnovati tudi kake ljudske knjižnice. Uvaževanja vredna misel bi tudi bila, da bi se med sptelce brate poslal kak potovalni učitelj, ki bi jih učil slovensko brati in pisati. Naj bi miedodajni krogi o tem resno razmišljali ter tudi kaj storili, zakaj je narodna čast zahteva, da ne smemo dovoliti, da bi velik del našega naroda na Ogrskem in Laškem propadel brez pomoči in obrambe.

+ Neovirljive zapreke. Prijatelj našega lista nam piše: Včerajšnji »Slovenec« piše: »Državni zbor se skliče, kakor se poroča, 3. oktobra, ako ne nastanejo neovirljive zapreke.« Ker neovirljive zapreke državnega zbora ne ovirajo, lahko pričakujemo, da se snide vkljub »Slovenčevim« — »neovirljivim zaprekam«.

+ Rdeči Prapor« je včeraj na naš uvodnik v ponedeljkovi številki odgovoril tako, kakor smo pričakovali — namreč sploh ni odgovoril. Kako naj tudi odgovori na očitanja o nemškutarstvu in lahonstvu slovenskih socialnih demokratov? »Rdeči Prapor« menda čisto resno misli, da opravljajo narodno delo tisti številni njegovi pristaši, ki pošiljajo svoje otroke v schulvereinske šole... Konstatiramo tu samo še to, da je bil naš uvodnik pisan mirno in stvarno, da ni obsegal ne ene psovke in ne enega osebnega napada, da pa v notici »Rdečega Prapora«, ki ne obsega niti štirideset vrstic, kar mrgoli samih lepih izrazov, pravih biserov »Praporove« frazeologije in različnih čisto deplaciranih osebnih napadov. »Rdeči Prapor« se zelo moti, če morda misli, da je s tem s sveta spravil dejstvo, da je med narodnostno prakso češke in med ono slovenske socialne demokracije velikanska razlika. In samo to dejstvo smo v onem uvodniku konstatirali. Odtod ta jeza!

+ Renegati na Sp. Štajerskem so zelo poparjeni, ker se je začelo skoro po vseh avstrijskih listih priti njihovo umazano perilo. Da se maščujejo celjskemu učitelju Aistrichu, ki je vso to umazanost spravil v javnost, so baje sklenili, da hočejo Aistrichu dokazati, da se je nekdanji pisal za Ivana Nepomuka Ajstriža. To bo še lepa komedija med spodnještajerskimi nemškutarji!

+ Reklamacijski termin za splošno volilni razred za goriške deželnozborske volitve je že minil. Pri pregledovanju volilnih imenikov se je spoznalo, kako pomanjkljivo so bili sestavljeni od klerikalnih županov. V marsikateri občini je bilo treba nad 80 reklamacij, da se je vpisalo napredne volilce in izčrtao klerikalne volilce, ki niso imeli pravice voliti. Krajni odbori narodno napredne stranke so bili povsod pridno pri delu. Od dne do dne se bolj opaža agitacijsko delovanje. Pri nuncih že začenja prihajati vera v nevarnost. Marsikateri nunc je zapustil sedaj svojo faro in šel malo poagiti-

rat v kraje, kjer je prej služboval in kjer ima več vpliva in ugleda. Tako hodi kurat Abram iz Bilj že delj časa po Gorah, pa ne kot turist. Biljenici mu žele obilo zabave, imajo vsaj mir pred njim in se lahko sami nemoteno pripravljajo na volitve.

+ Vseslovenska liga v Ameriki. V Združenih državah ameriških so osnovali »Vseslovensko ligo«. Namen te lige je, da deluje za čim najtesnejše zblizanje ameriških Slovanov in za njih politično in gospodarsko organizacijo in osamosvojitve. Liga bo pred vsem skrbela za to, da bodo Slovani dobili svoje zastopnike v vseh javnih korporacijah, pred vsem pa v državnem zboru. Kot glasilo »Vseslovenske lige« je jel v Chikagu izhajati list »Slovan«, ki bo priobčeval članke in dopise v vseh slovenskih jezikih. List bo urejevan v strogo vseslovenskem duhu. »Slovana« dobivajo člani »Vseslovenske lige« brezplačno. Člani »Vseslovenske lige« plačujejo na leto 40 centov, društva pa 3 dolarje. Z ustanovitvijo »Vseslovenske lige« v Ameriki je storjen velik korak naprej na potu k slovanski vzajemnosti.

+ Imenovanje. Za kancelista v Kozjem je imenovan postajevodja Peteržinek iz Braslovč. — Za davčnega oficijala je imenovan Maksimiljan Fekonja v Cmuraku.

+ Iz finančne službe. Prov. finančni komisar Alojzij Huth je imenovan za definitivnega finančnega komisarja v IX. čin. razredu; finančni koncipist Emil Kandare je imenovan za prov. finančnega komisarja; računski asistent Josip Šircelj je imenovan računskim oficijalom v X. čin. razredu.

+ Iz šolske službe. Dosedanja prov. učiteljica Vida Vrežec v Vel. Trnu je premeščena na Studence pri Krškem; učiteljska kandidatinja Adela Christof je pripuščena k brezplačni praksi v Planini. Premeščeni so: prov. učitelj Maks Tschinkel iz Kočevja v Koprivnik; prov. učiteljica Roza Ermacora iz Kočevja v Stari log; prov. učitelj Josip Gregoritsch iz Starega loga v Kočevje; prov. učitelj Ivan Stalzer iz Reichenaua v Kočevje; prov. učiteljica Valerija Kasch iz Kočevja v Reichenau; prov. učiteljica Zofija Tscherne iz Koprivnika v Kočevsko Reko.

+ Nagrobni spomenik za žrtvi 20./IX. 1908. Včeraj smo na kratko poročali, da je v izložbi trgovine Gričar & Mejac v Prešernovi ulici izstavljen osnutek nagrobnega spomenika Ivanu Adamiču in Rudolfu Lundru, in da je ta osnutek izvršil akademski kipar Svitoslav Peruzzi. Iz opisa, ki je tudi ravnotam izstavljen, pa posnamemo sledeče podrobnosti. Spomenik bo visok sedem metrov. Od tevisočine odpade na podstavek štiri metre, trije metri pa na glavno soho, predstavljajočo »Genija žalujočega Slovence«. Glavna podoba in obe vazi bodeta iz kararskega marmorja. Podstavek in grobna plošča bodeta pa izdelana iz temnosivokastega kraškega kamna iz Lokeve. Na grobni plošči je iz bronastih portretnih relief Ivanu Adamiču in Rudolfa Lundra. Spomenik bo ograjen s pripristo verigasto ograjo na kamniti podlagi. Glavna podoba drž v rokah kovinasto posodo za luč, ki naj bi se vžigala ob spominskem dnevu, na vseh svetih dan in ob drugih primernih prilikah.

+ Iz »Združenega narodnega odbora« se nam poroča, da se je »Združeni narodni odbor« glede nagrobnega spomenika žrtvama 20. septembra 1908 t Adamiču in t Lundru v principu odločil za osnutek, ki ga je izvršil in predložil akademski kipar Svitoslav Peruzzi. Pri tem je

poleg drugih stvarnih in umetniških ozirov upošteval »Združeni narodni odbor« v prvi vrsti tudi razpoložljiva sredstva in skrbno pazil na to, da se ne bode prekoračila ona svota, ki je bila darovana izključno le za spomenik padlim žrtvama. Osnutek ostane nekaj časa javno razstavljen, da ga vidi slovenska javnost in se o njem izreče. »Združeni narodni odbor« je pripravljen tudi uvaževati vsak stvarni, izloženega osnutka se tiče nasvet, vsled česar prosi slovensko javnost, da bi prišla na dan s takimi nasveti sedaj, ko »Združeni narodni odbor« še nima vezanih rok in ko je torej še čas. Slovenske časnike pa prosimo, da bi odprli svoje predale stvarnim kritikam o izloženem osnutku.

+ Telovadno društvo »Sokol II.« se udeleži v nedeljo, dne 29. t. m. slavnosti »Sokola« v Voloski - Opatiji po deputaciji. Zlet je velikega pomena ravno sedaj, ko je v Opatiji mnogo tujece različnih narodnosti, katerim hočemo pokazati, kaj smo in kaj premore sokolsko delo v telovadnicah. Zbirališče za vse udeležence je v nedeljo zjutraj ob 3/4. na južnem kolodvoru od koder se odpelje mo z brzdakom in pridemo v Opatijo ob 9. uri 36 min. dopoldan. Bratje pridružite se deputaciji in pokazimo našim vrlim hrvatskim bratom svojo bratsko ljubezen in naklonjenost. Na zdar!

+ Telovadno društvo »Sokol II.« ustanovi s ponedeljkom 30. t. m. telovadbo za obrtni naraščaj, kateri bodo telovadili vsak ponedeljek in petek od pol 8. do pol 10. ure zvečer. — Cenjeni starši, trgovci in obrtniki pošljite svoje otroke, odnosno vajence v sokolsko telovadnico, da bodo čili in krepki ter stali nekoč na braniku mile nam slovenske domovine. Na zdar!

+ Razstavo slovenskih umetnikov je doslej posetilo nekaj nad 3000 oseb. Te dni ima z Dunaja priti poseben poverjenik ministrstva za nauke, da si razstavo ogleda in eventualno kaj iz državnih strestev nakupi. Prodali so doslej 13 umetnin. Značilno za razmerje med občinstvom in modernejšo smerjo prvih naših umetnikov je, da vse vsa njihova dela še vsa neprodana po stenah. Razstava se bode skoro zaključila, zato vnovič opozarjamo nanjo. Tekom oktobra se otvori druga, najbrž splošno jugoslovanska razstava. Pogajanja se šele vrše.

+ Iz našega malega sveta. Jutri večer bo druga predstava naših malčkov, ki so že dne 8. t. m. pokazali, kako vneti delavci so za družbo sv. Cirila in Metoda. Tedaj je bila njihova veselica nekako skrita, a je vendar družbi prinesla 10 K. Sedaj pa zaslužio mali rodoljubi v polni meri našo pozornost. Kolikor smo poučeni se vrši veselica na trgu Sv. Jakoba št. 5. v hiši g. Berganta v I. nadstropju, začetek ob 8. zvečer v vzporedem: Deklamacija in dramatična predstava. Vstopnina ni določena nikaka, bo pa mali Slavki ljuba krona vsaka. Radodarnost ob vstopu neomejena, a žal prostor omejen, zato ostanemo tisti, ki nam ne bo moči dobiti prostora zgoraj, ob časi dobre kapljice v spodnjih prostorih rodoljubne hiše g. Berganta, priznavši z darom našim malčkom njihov rodoljubni trud.

+ Češko dijaštvo v Ljubljano. Kakor smo že poročali priredi »Zveza češkega dijaštva« povodom III. shoda slovensko narodno - radikalnega dijaštva v Ljubljano izlet, katerega se v prav velikem številu udeleži češko dijaštvo. Protektorat izleta je prevzel znani prijatelj Slovencev poslanec prof. Hráský. Izlet bo trajal

solnčnem in gdem vremenu na Rožnik na jutranjo mariša-partijo. Kako so ti ljudje zadovoljni in veseli ves dan! Eden med njimi zahaja že več desetletij redno na Rožnik, je star okoli 70 let, pa še marsikakega mladeniča »dene v žakelj«, kar se tiče čilega zdravja, hitre hoje in zdrave sapa. Ti ljudje odrečujejo životu zjutraj predolgo ležanje. Teško je sicer vstati, ali ko se vstane, je človek ves dan sam s seboj zadovoljen in vesel. Dopoldne se hoče človeku včasih, posebno ob vročih dneh na sprehod ali potovanju čaše mrzlega piva ali brizganca. Vzemij ga! Toda ko se ti hoče še dalje piti, odreci si to. Nikakor ne smeš napraviti tako kakor kolesar-debeluhar, kateremu je naročil zdravnik, da se mora voziti vsak dan par ur, da nekoliko shujša. Ko se je vozil kolesar že 14 dni, se stehta in vidi, da se je zredil za 8 kg. Prestrašen gre k zdravniku, kateri ga vpraša, kaj da je jedel in pil na dežel, kamor se je vozil. »O ne veliko«, mu odgovori kolesar, »po 4 do 6 steklenic piva sem spil pri vsaki vožnji in le za 1 K gnjati in za 1 K sira s 3 do 4 kruhi sem pojedel, drugega nisem vžival ničesar na potu«.

— Ta kolesar je preveč stregel svojemu životu.

Takisto je s kosilom, ki naj bo tečno in preprosto. Juho, meso, prikuho in malo kruha in kosilo je pri kraju.

Sploh naj se je in pije, dokler človek čuti potrebo, dokler je lačen in žejen, dokler zahteva želodec, ne pa, ko so le še oči lačne, ko jemo in pijemo le še radi vžitka (v ožjem smislu), radi zabave.

Sploh je dobro, da si človek tudi kak duševen vžitek odreče, n. pr. zadostiti radovednosti itd., ker se ojači na ta način volja, ki omogoča pozneje tudi vzdržnost pri telesnih potrebah. Vzdržnost pa ne sme iti nikoli tako daleč, da bi organizem trpel. Nikoli si ne smemo odreči jedila ali pijače, dokler ne ugodimo pravi potrebi, kajti po tem momentu nam še vedno diši jed, pijača, sijesta, spanje itd., vendar prave potrebe potem ni.

Tako živeti se pravi secundum naturam vivere in v teh pravilih so izražena zdravila za dolgo življenje. Nimamo torej nobenih tajnih splošnih zdravil, ne pomagajo in ne škodujejo vsakemu ne tobak, ne alkohol, ampak je način življenja individualen. Vendar pa se da recept za dolgo življenje napisati s temi le besedami: Zadržuj zmerno prehitri razvoj telesa, da se prehitro ne razviješ in prehitro ne pogineš. Živi počasi, da boš dolgo živel. Kdor hitro živi, hitro umrje, kajti svota vsega vživanja posamičnika je nekako stalna; če prepre povzajem, mi preje zmanjka.

G. M.

Zadnji rodovine Benalja.

Povest.

(Dalje.)

S težavo je prišel baron Evzebij do svojega doma. Njegovo razburjenje je bilo tako veliko, da nič ni pazil nase. Stara in lena njegova kri se je z izredno naglostjo podila po njegovih žilah in zdelo se mu je, kakor da ga je burni prizor v kavarni posvežil in poživil. Sicer je čutil, da mu srce bije z izredno silo, a sodil je, da je to naravna posledica vsega tega, kar je pravkar doživel.

Posli so se ga ustrašili, ko so ga zagledali, tako je bil slab in prepadel. Vlasulja je ostala v kavarni pod zofo in gola glava je šele prav kazala, kako star in izmozgan je baron Evzebij Benalja.

Prihitela je tudi Renata. Z udarno skrbnostjo je sama pripravila vse, kar je bilo treba; priredila je posteljo in poslala po zdravnika. Toda Evzebij baron Benalja ni hotel v posteljo in ni maral nič slišati o zdravniku.

Odpravil je posle in pozval Renato naj se vsede kraj njega.

»Nekaj važnega ti imam povedati«, je rekel, ko sta bila sama. »Nekaj nečuvnega se je zgodilo. V javni kavarni so se obdskili, da si mi nevesta, da imaš ljubzensko raz-

merje z Mihaelom Kržinarjem, da se je Kržinar zaradi tebe dvobojeval z Lenardom...«

Spomin na dogodek v kavarni je v novič razljudil barona Evzebija. Sedaj, ko je videl poleg sebe Renato v vsi njeni lepoti in mladosti, ga je naenkrat obšel smil, da je morda vendar ne dolže popolnoma po krivici.

Ker Renata v svojem presenečenju ni takoj odgovorila, jo je Evzebij zagrabil za roko in zakričal nanjo:

»Ali si čula? Ali si razumela? Dolže te, da me varaš in da se je Mihael zaradi tebe dvobojeval z Lenardom...«

Šele zdaj se je Renata zganila. »Ta dolžitev je podla laž«, je rekla samozvestno. »Prepričana sem, da sam ne verjameš česar me dolže zlobni ljudje.«

»Kaj zlobni ljudje — celo mesto govori tako. Ljudje, ki te niti osebno ne poznajo, si to javno pripovedujejo. Ali pojmiš, kaka sramota je to zame. V časti sem postal star in zdaj kaj takega!«

»Ne razburjaj se, Evzebij«, je prosila Renata. »Zaradi podlih govoric se ne smeš razburjati. Še škodovati bi ti utegnulo. Povej mi mirno, kaj se je zgodilo.«

»Še prezgodaj boš vse izvedela«, se je ljubil baron Evzebij. »In kaj bi ti pripovedoval! Saj vendar nisi slepa. Da je Mihael Kržinar v tebe za-

ljubljen, do blaznosti zaljubljen, to ve že davno vsak otrok. Ali mar samo ti nisi tega zapazila?«

Ta izbruh barona Evzebija je prišel tako nepričakovano, in je Renato tako presenetil, da se je nemo naslonila na svoj stol, sklenila roke in povesila pogled. Bilo ji je nemogoče pogledati svojemu možu v oči, ker ga ni hotela varati in ni hotela lagati, da ne ve za Mihaelovo ljubezen.

»Če si ti slepa — pa jaz nisem,« se je ljubil baron Evzebij. »Kdaj sem jaz to že zapazil. Toda zaupal sem ti brezpogojno. Sedaj pa se gre za tvojo in za mojo čast. To moraš vendar vedeti, da izgubi vsaka žena svoje dobro ime, čim jo začno ljudje spravljati v zvezo z Mihaelom Kržinarjem.«

Stara in iskrena nevolja barona Evzebija na ves rod Kržinarjev je udarila z novo močjo na dan.

»Kržinarji imajo sploh slab glas,« je zabavljaj. »Stiskaci so, ošabni, a brezvestni. In posebno ta Mihael; za vsakim ženskim krilom se lovi...«

»To ni res,« je Renata segla svojem možu v besedo. Bilo ji je nemogoče še dlje poslušati tako obrekovno govor, ki ga je ljubila z vsi gorečnostjo svojega srca.

Evzebija pa je Renatin ugovor, da si je bil mirno izrečen, razdratil do skrajnosti.

od 15. do 25. septembra. Na programu je poleg ljubljane tudi Postojna, dalje Trst, Benetke in Bled. Upamo, da bo slovensko napredno dijaštvo in sploh slovensko občinstvo sprejelo mile gote prav tako prišerno in ljubno, kakor so Slovenci vedno sprejeli v zlati Pragi od Čehov.

Deželno gledališče v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 30. avgusta t. l. v areni »Narodnega doma« javno produkcijo gojencev »Dramatične šole«, ki se je pričela dne 1. avgusta pod vodstvom režiserja gosp. H. Nučiča. — Spored: Deklamacije. 1. Fr. Prešeren: Nova pisarija. Deklamacija gg. Kovačič (pisar) in Železnik (učence). 2. A. Aškerc: Ilirska tragedija. Deklamacije g. Peček. 3. Fr. Prešeren: Judovski dekl. Deklamacija gg. Rakarjeva, Igri, »Brat Sokol«, salogra v enem dejanju. — Spisal Josip Stolina. — V odmorih svira na glasovir kapelnik gosp. H. Benšek. — Začetek točno ob pol 9.; konec po 10. — Vstopnina 30 h. — Produkcija se vrši ob pogrbenih mizah. Preplačila v pokritje stroškov produkcije se hvaležno sprejemajo.

Mesto venca na krsto umrlega Jisipa Dekleve v Postojni darovala je rodbina Jos. Lavrenčičeva, bivajoča sedaj v Gradežu 20 K za družbo sv. Cirila in Metoda. — Srčna hvala!

Vrsta porotnih obravnav za tretje porotno zasedanje pri tunkajšnjem deželnem sodišču. Dne 30. t. m. Terezija Kopač, vdova in gostinja pri sv. Nikolaju pri Golopeči, hudodelstvo dovršena in poskušnega umora. Dne 31. avgusta 1. Adolf Premk, kovaški pomočnik v Ljubljani, hudodelstvo posilne nečistosti. 2. France Raker, delavec v Zagorju, hudodelstvo rop. Dne 1. septembra Anton Grum, mesarski pomočnik iz Dravclj, uboj; dne 3. septembra 1. Jurij Triler, hlapec v Zabnici. 2. Janez Čivila, sedlarski pomočnik v Kozarjih, oba zaradi uboja. Dne 6. septembra: Anton Apih, posestnika sin v Zapužah, uboj. Na dne 2. in 4. septembra določene so tudi tri tiskovne razprave.

S Turjaka. Na koncu Turjaka stoji malo posestvo Janeza Rudofa. Ta je v Ameriki in doma je samo žena z otroci. Dne 16. t. m. so otroci na podu zakurili in kmalu se je na strehi prikazal rudič petelin. Na pomoč so prihiteli dobri ljudje in so ogenj pogasili. Turjčanje — ne zaostajajte vsaka mala vas že ima svoje gasilno društvo, Turjaki trg pa ne.

Na Vinico priredi »Sokole« iz Črnomlja in Metlike, dne 5. septembra velik zlet. Belokranjci udeležite se v velikem številu tega zleta.

Dolenjski podružnici »Prosvete« je daroval ing. C. Kovec do 300 knjig, ki se porabijo deloma za ustanovitve javne knjižnice v Gradacu. Srčna hvala!

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mokronogu priredi s prijaznim sodelovanjem pevskega kluba »Mokronog« v nedeljo, dne 5. septembra v mokronoškem gradu veliko veselico v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Na spored je tombola, igra: »Pri vratarju« in »Poljub«, petje, godba, šaljiva pošta, plus itd. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, se dolenjski rodoljubi in prijatelji družbe pozivljajo, da store svojo narodno dolžnost ter prihitite v Mokronog.

St. Vid - Grobelno. Dne 8. septembra uprizorje tukajšnji narodni igralci narodno igro »Divji lovec«, ki se je z izbornim uspehom igrala pred par leti ter ostala občinstvu in cenj. gostom v živem spominu. Na

»Kaj — ti ga še zagovarjaš?« je zakričal in vstal s stola ter se oprl ob mizo. »Ti se ga upaš pričo mene zagovarjati? Kaj ne uvidiš, kakšen sum mora to v meni vzbuditi.«

»Evzebij — kako moreš tako govoriti!«

»Govorim resnico. Morda bom moral dati svoje življenje, da opernem tvojo čast — ali vse bolj vidim, da si me varala, da ljubiš tudi ti Michaela, da si me izdala.«

Pomorno je vstala Renata. Izgledala je popolnoma mirno. Kakor otroka je potisnila Evzebija od sebe in nazaj na njegov stol.

»Zdaj boš mene poslušal,« je rekla z resnim, zapovedujočim glasom. »Mogoče, da zaslužiš mnogo občitanj, ali tega ne zaslužiš. Nisem te varala in nisem te izdala. Nikdar nisem nobenemu moškemu na svetu rekla besedo, ki bi ga opravičevala misliti, da ga ljubim. Ti veš, da govorim resnico in da nikdar ni prišla čez moje ustnice neresnična beseda. Ti me zdaj dolžiš, da sem te varala, a vendar veš in, če si pošten, moraš to tudi priznati, da sem ti bila vedno vdana, da sem te vedno spoštovala in te imela rada v zvezi razliki v starosti. Nisem ti delala sramote in zato zavračam s preziranjem tvoje obdolžitve.«

Kadar je Renata tako nastopila, je bil Evzebij brez moči, kajti vedel

splošno željo se ista ponovi v prid revni šolski mladini. Vrši se v Završih v prostorih gosp. Gobca ob 4. popoldne, kar je radi zveze vlakov jako ugodno. Pri igri in odmorih svira domača godba. Po igri prosta zabava in ples. Za točno in ceno postrežbo je preskrbljeno. Na svidenje v prijaznih Završih narodni fantje in dekleta.

Iz Poljan se nam piše: Veselica knetske podružnice se je v zvezi slabemu vremenu še dovolj dobro obnesla ter se odbor zahvaljuje za dobitke in za vse, s čimur je kdo pripomogel k uspehu.

Bralno društvo v Otaležu pri Idriji priredi 19. septembra v prostorih g. Franceta Vogriča št. 19 veselico z zanimivim vzporedom.

Prostovoljno gasilno društvo v Postojni darovalo je mesto venca na krsto svojega mnogoletnega častnega, in podpornega člana g. Josipa Dekleva veleposestnika v Postojni, »Cesarja Franc Jožefa I. jubilejni ustanovi za v službi ponesrečene gasilce, oziroma njihove vdove in sirote« 15 K.

Čebelarški shod v Košani. Novo ustanovljena čebelarška podružnica v Košani priredi za vse sosedne čebelarje čebelarški shod v nedeljo 29. t. m. ob 3. uri popoldne v ondntni šoli. Na shodu bo predaval o naprednem čebelarstvu in o čebelarji drugi g. nadučitelj Likozar. Čebelarstvo se je s snovanjem podružnic in s predavanjem na raznih čebelarških shodih nenavadno hitro povzdignilo ter daje že prav lep dohodek našim kmetovalcem.

Obisk koč v kamniški Bistrici je nepričakovano ugoden. V spominski knjigi je doslej vpisanih nad 900 obiskovalcev, pripomniti pa je, da se jih skoraj tretjina ne vpiše. Obiskovalci Bistriške koč, osobito tuje, ne morejo prehladiti fine, točne postrežbe in izborne kuhinje, ki se dobi v tej priprosti planinski koči. Mnogo zaslug, da se je tujski promet v divni Bistrici tako povzdignil, pridobila si je slavna uprava kamniške korporacije s tem, da je zgradila krasno pešpot ob Bistrici, kjer se obiskovalcu nudi drugi Vintgar. Največ priznanja gre v tem oziru članu korporacijske uprave g. J. Kosehierju, pod čigar vodstvom se je izgotovila navedena pešpot. Kdor se hoče naučiti svežega planinskega zraka ter občudovati veličastnost gorskih velikanih brez napora in truda, naj pohiti v divno romantično Bistrico! V koči je na razpolago za prenočišče 24 ležišč ter je s pijačo, z mizami in gorškimi jedili (vedno sveže meso) izborna preskrbljena. Cene zmerne. Po sedanjem načinu hode koč o skrbovana do 1. oktobra. Končno se omenimo, da je pot v Bistrico za časa lova na divje kozle t. j. od 31. avgusta do 4. septembra popolnoma brez nevarnosti, ker se lov vrši le visoko v gorovju.

Kranjskogorska davkarija je dobila dvojezični slovenski - nemški napis. Najmanj to moramo zahtevati na vseh uradih na Slovenskem!

V Kranjski gori je letos letovišče vkljub slabemu vremenu, in vkljub specijalni protigatitaciji graških listov prav izvrstno obiskano. Največ je Čehov, kar posebno izvestno gospodo iz Ljubljane in seve tudi Tajč - Koširja grozno jezi. Kranjskogorci pa uvidevajo, da se od Čehov mnogo več zasluži, kot od ljubljanskih Nemcev, in nič več ne zabavljajo na tiste, ki se nedejo klanjati brezpogojno nemškemu bogu.

Iz manevrov. Pred nekaj leti so trije slovenski prostovoljci v družbi dveh slovenskih dijakov v neki gostilni v Celovcu v separirani sobi

je vendar, da Renata ne izreče nikdar neresnične besede. Iz njenega ogorčenja je spoznal, kako hudo jo je razžalil in ko se je ponosno odornila od njega, bo je odbila roko, ki jo je stezal proti nji ter hotela oditi iz sobe, tedaj se je Evzebij baron Benalja prestrašil, da ga zapusti za vedno.

Renata — ne beži od mene — ostani pri meni — odpusti mi — prosim te — odpusti mi — saj sem ves blazen — saj ne vem kaj govorim — odpusti mi, saj te ljubim tako neskončno —

Padel je pred Renato na kolena in prosil novič:

»Odpusti mi, Renata, saj te ljubim čez vse — čez vse —

»Bog mi je priča, da ti odpustim od vsega srca,« je mehko rekla Renata in solze so ji stopile v oči.

Nagnila se je k Evzebiju, da bi mu pomagala vstati. Hotela ga je prijeti pod ramo.

»... ljubim... čez vse... je jecljal stari mož in v tem trenutku padel na tla.

»Jezus... Evzebij... ne umre... ne umreti,« je kričala Renata. Z močnimi rokama je dvignila moža in ga stisnila k sebi. »Evzebij... ali slišiš... Evzebij... govori...«

Vse klicanje je bilo zaman, Evzebij baron Benalja je bil mrtev.

(Dalje prihodnje.)

zapeli par slovenskih pesmic. To zvedli jih je tedanji šolski poveljnik vodil od Poncija do Pilata ter so bili končno od polkovnika s pripombo, da taki ljudje niso vredni nositi častniške uniforme, občutno kaznovani. Na to dejstvo me je opomnil slučaj, ki se mi je pripetil v nedeljo, dne 22. t. m. v Škocjanu pri Divači. Ko sem sedel popoldne s štirimi gospodi in dvema damama v gostilni pri Škocjanskim jamah, je pridrvelo v sobo okoli 12 častnikov in kadetov c. kr. 87 pešpolka, ki je sedaj v Divači na vajah. Ne meneč se za dame so si začeli slačiti od dežja mokre jopiče in ko so se vsedli okoli mize so pod vodstvom znanega brežiškega germana Schmidta (iz Brežice) začeli peti nemške puršovske pesmi in razbijati s komolci po mizi. Mi smo ostali mirni in si prihranili stvar za javnost. Radovedni pa smo, če bo gospod polkovnik, ko to zve, na enak način posvaril mlade gospode, kot se je to zgodilo gori omenjenim trem prostovoljcem.

Iz Radeč pri Zidanem mostu: Kaj pa ko bi naš župan, trški predsednik in cestni odbor enkrat ogledal brv pod trgov. Saj ni treba, da bi prišel v salonski sukni in s slamnikom - širokokrajnikom. Kar po domače naj naredi. Videl bo, da morajo ljudje hoditi pol kilometra daleč, če hočejo priti do prvega mostu, ki drži čez potok. Če ima oca Jaka čas za čukarske »špase«, naj si ga vzame tudi za gospodarske potrebe.

Na pošto v Zidani most je prišel za asistenta neki Zwölfpoth. Može ne zna nobene slovenske besede. Ali res ne bode konec izzivanju od vladne strani. Bo treba napeti druge strune!

Slovensko pevsko društvo »Vraska Vila« priredi dne 29. avgusta t. l. korporativni izlet z zastavo v Zagorje ob Savi ter sodeluje pri tamšnji sokolski slavnosti.

Cesar je potrdil izvolitev župana Jabornega v Celju. Pravijo, da je Jabornegg šostanjskemu Woschnaggu zelo soroden.

Krepkega ženskega otroka so našli 25. t. m. v farni cerkvi v Celju. Otroka, ki je okrog dva meseca star, je prevzela mestna občina celjska. Oglasila se je pa že neka gospa, ki hoče vzeti otroka za svojega.

Županska zveza se je ustanovila dne 22. t. m. v Dutovljah na Krasu. Predsednik je tomajski župan gosp. Vran, podpredsednik pa podžupan komenski, gosp. I. Svara.

Na živnozdravniški visoki šoli na Dunaju je podeliti 9 stipendij po 600 K. Dve se podelite s 1. oktobrom 1909, sedem pa s 1. januarjem 1910. Prosilci morajo vložiti svoje prošnje s potrebnimi izkazili pri rektoratu c. in kr. živnozdravniške visoke šole na Dunaju do 30. oktobra t. l.

Zagrebski proces in evropsko javno mnenje. Pod tem naslovom je izšla v Parizu brošura, v katero so poslali prispevke ljudje svetovne slave; srečavamo se z mnogimi od njih povsod, kjerkoli se gre za boj proti krivici. V brošuri najdemo med drugimi sledeča imena: Björnson, Brandes, Novikov, Kropotkin, Denis, Lombroso Masaryk itd. Ch. Loiseaux pravi v brošuri na nekem mestu: »Avstrija se ne spreminja: ne spremeni se nikdar... Ni zmožna starati se; ali se pomlaja? Dvomi se o tem. Vidimo, da se iz naračaja muslimanskega sveta poraja nov svet, liberalen, človekoljuben, željen reform — vsaj po svojih idejah. Tam se je rodila stranka, smer, ki ima pravico na ime »Mladoturki«. Na obzorju se ni videti stranke »Mlade Avstrije«...«

Krvoločna podlasica. Vsled zažetje Gruberjevega kanala je nastalo v strugi vse polno mlakuž, pri katerih se zbirajo cele trope podgan, ki se gostijo z raznimi ostanki, katere je naplavila voda. Tako so se tudi večeraj popoldne motili z neko rečjo v suhi strugi dve podgani. Kar se pojavi izza grmovja vitka, živahna in čedna živalica s precejšnjo belo lisso na oprsu. Hipoma je spregledala situacijo in v par elastičnih, mojstrskih skokih je bila pri podganah, ki sta preplašeno zacvilili, ugledavši svojega smrtnega sovražnika. Toda podlasica se ni zmenila za to tarnanje, ampak hladnokrvno se je zakadila v najbližnjo glodalčko ter ji po bliskovito pregriznila žilo na vratu. Ravno tako naglo je izpustila svojo žrtev ter planila za drugo podgano, ki je vsa zmedena bežala proti sredini struge, kjer ji nenadoma velika luža zapre pot. Toda brez pomisleka se zakropi v vodo, hoteč si s plavanjem oteti življenje, pa tudi podlasica ni bila nič počasnejša in hajdi za njo! Kmalu sta bili skupaj; vnel se je ljut, a kratak boj, v katerem je podlasica na svoj znani način zmagala. Splavala je na suho, poravnala si svoj kožušček ter izginila na obrežju, ker se je približala tropa otrok, ne da bi zamogla svoje mrtve žrtev še enkrat natančneje pregledati.

Mestna poudarjalna za delo, stanovanja in službe bo v ponedeljek, dne 30. t. m. zaradi označenja uradnih

prostorov za stranke zaprta, na kar se občinstvo opozarja.

Neareča. Ko se je predsinočnjem peljal po Dunajski cesti 55letni tesar Anton Zorman iz Male vasi, je pripeljal iz Lehnerjevega dvorišča hlapec Anton Wobak, ki je Zormanu s konjem podrl in ga na nogah znatno poškodoval.

Čigava sta psa? Zatekla se je rjava lovska psica z dolgo dlako, košatim repom ter ima sprednje noge spodaj bele. Psica je brez znamke ter je dresirana. Lastnik jo dobi nazaj pri gospodu Adolfu Grazerju na Francovem nabrežju št. 7, I. nadstr. Tudi v Spodnjo Šiško št. 121 se je zatekel majhen rjav jazbecar z znamko št. 501.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 20 Hrvatov, 25 Macedoncev in 10 Slovencev, nazaj je prišlo pa 20 Hrvatov.

Najdene stvari. Blagajnični ključki so bili najdeni v Kamniku v Samčevem predoru. Kdor jih je izgubil, naj se oglasi v trgovini Skala v Kamniku.

Zatekel se je kanalček, katerega dobi lastnik v trafiki na Sv. Jakoba trgu.

Nova gostilna. Gospod Fr. Kavčič je, kakor je razvidno iz našega inseratnega dela v svoji hiši na Privozu št. 4 otvoril gostilno. Že oseba g. Kavčiča jamči za izborni jed in pijačo in točno postrežbo, bodi torej nova gostilna topla priporočena.

Celotni orkester »Slovenske Filharmonije« koncertira jutri v hotelu »Tivoli« od 5. do pol 8. zvečer pod vodstvom koncertnega mojstra gosp. Markuzija, od 8. do 10. pa pod vodstvom kapelnika g. Talicha. Vstop prost.

Razne stvari.

* Zidarji stavkajo. V Parizu je stopilo v stavko 4000 zidarjev, ker podjetniki nečejo opustiti akordnega dela.

* Pasteurjev zavod v Parizu dobi v kratkem 56 milijonov frankov zapuščine po umrlem bogatašu Osirisu. Kakor se je sedaj izkazalo, je bil zavod na robu propada.

* Kotel eksplodiral. V Bordeauxu je dne 25. avgusta eksplodiral v neki tovarni kotel, ki je porušil celo poslopje. 28 delavcev je zelo nevarno opečenih, mnogo jih pa leži pod razvalinami.

* Eksplozija v tovarni za patrone. V tovarni za patrone v Budimpešti, ki je last »tvrde« Manfred Weiss, se je zgodila včeraj velika eksplozija. 17 delavcev je poškodovanih.

* Samomor duhovnika. V Szilagyballi na Ogrskem se je ustrelil župnik Sigmund Nagy v srce. Vzrok je baje revščina.

* Zlato v Rusiji. V transbajkalskih provincijah je zavladalo pravcato razburjenje, ker se je našlo že več zlata. Delavci, ki so gradili neko železniško progo, so pustili delo in šli za zlatom. Kakor se pripoveduje, so našli zlata v vrednosti 1000 rubljev.

* Nrvnost med Nemci. Berolinska policija ima zopet mnogo posla z nemškimi »moralisti«. Proti lastniku nekega restavrantu se je namreč uvela preiskava radi sovodstva. Izkazalo se je, da je dajal enoletnim prostovoljcem v najem sobe, v katerih so le - ti prirejali takozvane »Schönheitsabende«. Kratkočasi so se s petimi deklicami v naravni Evini obleki.

* Zastrupljenje z rumom. V Vörösvaru blizu Budapešte prodaja tamkajšnji konsum svojim članom razne potrebščine. Dne 25. avgusta so si kupili delavci več rumu v zaprtih steklenicah. Vsi delavci, ki so pili dotični rum, so zboleli na zastrupljenje. V teku 48 ur jih je sedem umrlo. Proti konsumnemu društvu se je uvela preiskava.

* Papež prodaja cerkveno državo? Milanski dnevnik »Perseveranza« poroča iz Rima, da z ozirom na finančne težave Vatikana predlagajo prelajte papežu, naj sklene z Italijo v vprašanju papeževe države modus vivendi na ta način, da bi od laške države sprejel (seveda, ne da bi opustil svoje stališče v tej zadevi) letno rento, ki jo je Italija l. 1871 dovolila papežu v t. zv. garancijskem zakonu. Doslej papež še ni vzel nobenega od 39 obrovov, ki znašajo vsi skupaj 137 milijonov lir. To bi se seveda prilaglo!

Telefonska in brzojavna poročila.

Radi zatvoritve čeških šol.

Dunaj, 27. avgusta. Vodstvo društva Komensky je imelo v prisotnosti poslanca Slame sejo, v kateri je sklepalo o zatvoritvi čeških šol na Dunaju in v Poštorni. Sklenilo se je, naj se društvo radi zatvoritve pritoži na upravno sodišče ter izda na narod oklice, v katerem se naj natančno opiše mučenništvo nižjeverstskih Čehov.

Razpust češkega deželnega zbora?

Praga, 27. avgusta. »Čech« javlja, da je ministrski predsednik baron Bienerth sklenil razpustiti češki deželni zbor, ako se mu ne posreči akcija glede sporazuma med Čehi in Nemci. To vest potrjujejo tudi drugi češki listi.

Napadena Ljubljancanka.

Reka, 27. avgusta. V ulici Govedno stanuje 26letna Marija Mestek, doma iz Ljubljane. Radi nekih ljubavnih afer je živela Mestek že dlje časa v hudem sovraštvu z 19letno tovaršico Antonijo Vosilla. Včeraj popoldne sta se sovražnici slučajno srečali na ulici. Vosilla je potegnila dolg nož in navalila z njim na svojo nasprotnico. Zabila je Marijo Mestek globoko rano v pleča, da so jo morali nezavestno prepeljati v bolnico. Vosilla je policija aretirala ter jo izročila sodišču.

Združenje jugoslovanskih naprednih strank.

Zagreb, 27. avgusta. Predlog, naj bi stopile slovenske, hrvatske in srbske napredne stranke med sabo v čim najtesnejši kontakt, pozdravljajo v vseh hrvatskih in srbskih naprednih krogih z velikim navdušenjem. Predsednik hrvatske napredne stranke, poslanec dr. Ivan Lorković sestavlja načrt za enotno delovanje vseh jugoslovanskih strank. V kratkem se obrne dr. Lorković oficialno na slovenske naprednjake in srbske samostalece s vprašanjem, ako so voljni sodelovati pri akciji. Razume se, da se je nadejati povoljnega odgovora. Nato se ima takoj pričeti s pripravljalnimi deli za skupni shod vseh jugoslovanskih naprednih strank, ki se ima tekom prihodnjega leta vršiti v Ljubljani kot za tako prireditve najprimernejši točki. Na tem shodu se ima med drugim ustanoviti narodni svet vseh jugoslovanskih naprednih strank.

Radi ponarejenega zapisnika.

Zagreb, 27. avgusta. Kakor smo že javili, se je včeraj vršila tu razprava o tožbi preiskovalnega sodnika dr. Košutića proti »Obzorovemu« odgovornemu uredniku Grškoviću, ker je »Obzor« tožitelju očital, da je v pravdi Dijanušić kot sodnik l. 1901 ponaredil zapisnik. Gršković je zagovarjal dr. Hinković, tožitelj zastopnik pa je bil dr. Horvat. — Dr. Hinković je predlagal, naj se zaslliši kot priče Fran Kolar, Fran in Luka Dijanušić, dr. Valenteković in dr. Magdić. Senat je ta predlog odbil ter sklenil, da se imajo o aferi prečitati samo sodni zapisniki. Obravnava je bila popolnoma odložena, da se izpolni material.

Zopet eksplozija v Pešti.

Budimpešta, 27. avgusta. V tovarni petrolejske delniške družbe se je danes dopoldne prigodila strahovita eksplozija. V kotlu, obsegajočem 2 hektolitra se je vnel bencin ter eksplodiral. Na pokrovu kotla sta delala dva monterja, ki sta sfrčala v zrak in nato padla v goreči plin. Oba sta na opeklinah umrla. Ranjenih je bilo več oseb.

Vseslovanski kongres v Sofiji.

Sofija, 27. avgusta. Kakor je znano, se je letos na slovanski konferenci v Petrogradu sklenilo, da se prihodnje leto skliče vseslovanski kongres, in sicer v prestolnici Bolgarske — v Sofiji. Ta sklep je pozdravila bolgarska javnost z velikim zadoščenjem in slovanski krogi na Bolgarskem so takoj pričeli z intenzivnim delom in z obširnimi pripravami za kongres, ki se ima vršiti meseca maja 1910. Na čelu vse akcije stoji »Slavjansko društvo«. To se je obrnilo na mestni občinski svet s prošnjo za materialno podporo. — Mestni občinski svet je na to prošnjo v svoji zadnji seji sklenil, da dovoli za vseslovanski kongres 50.000 levov podpore.

Novi topovi za Srbijo.

Solun, 27. avgusta. Srbija se pogaja s parobrodno družbo »Mesagerie maritime« glede prevoza novih topov in vojnega materiala preko Marselja v Solun.

Nezadovoljnost v turški armadi.

Cargirad, 27. avgusta. V armadi je v zadnjem času jelo opasno vreti in sicer radi nove uredbe častniških služb. General Šukri paša bi moral biti po tej novi uredbi degradiran na mesto polkovnika, čemer pa se protivi z vso silo, češ da tudi generalissimo Šefket paša nima več službenih let kot on. Vzpričo te afere sta med vojaki nastali dve stranki: ena odobruje odredbo vojne oblasti, druga pa zagovarja Šukri pašo.

Zeppelin na poletu v Berlinu.

Friedrichshafen, 27. avgusta. Zjutraj ob 4. uri 40 minut se je zrakoplov Zeppelin št. III. dvignil v zrak. Priplul je v bližino Norinberga, kjer se bo najbrže moral spustiti na zemljo, ker se mu je polomil eden izmed strojev. Torej se je ponesrečil tudi drugi Zeppelinov polet v Berlinu.

